

התנא רבי עקיבא (רבי עקיבא בן יוסף) 25 אמרות ואגדות

כִּי הָא דְרַבִּי עֲקִיבָא דְהוּוּ קִאזִיל בְּאוּרְחָא מֵטָא לְהֵימָּא מֵטָא בְּעָא אוֹשְׁפִיזָא לֹא יְהִי לִיה אִמֵּר כֹּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לֹטְב אִזְל וּבֵת בְּדַבְרָא וְהוּוּ בְּהֵדִיא תְּרַנְגּוּלָא וְחִמְרָא וְשִׁרְגָא אֲתָא זִיקָא כְּבִיָּה לְשִׁרְגָא אֲתָא שׁוֹנְרָא אֲכִלְיָה לְתִרְנַגּוּלָא אֲתָא אַרְיָה אֲכִלְיָה לְחִמְרָא אִמֵּר כֹּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לֹטְב בִּיה בְּלִילִיא אֲתָא גִיִּסָא שְׂבִיָּה לְמֵתָא אִמֵּר לְהוּ לְאוּ אִמְרִי לְכוּ כֹּל מַה שְׁעוּשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל לְטוֹבָה

ברכות
ס:ב

בְּשִׁיעָה שְׁהוּצִיאָא אֲתָר ר' עֲקִיבָא לְהִרְיָגָה זְמַן ק"ש הִיָּה וְהָיוּ סוֹרְקִים אֲתָ בְּשִׁרוּ בְּמִסְרָקוֹת שֶׁל בְּרִזְל וְהָיָה מִקְבֵּל עֲלָיו עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם אִמְרוּ לוֹ תִּלְמִידוֹ רַבִּינוּ עַד כֵּאֵן אִמֵּר לְהֵם כֹּל יְמֵי הִיָּתִי מִצְטָעֵר עַל פְּסוּק זֶה בְּכֹל נִפְשֵׁךְ אִפִּילוּ נוֹטֵל אֲתָ נִשְׁמַתְךָ אִמְרֵתִי מִתִּי יָבֵא לִידִי וְאִקְיִימְנוּ וְעִכְשָׁיו שְׂבָא לִידִי לֹא אִקְיִימְנוּ הִיָּה מֵאֲרִיךְ בְּאֶחָד עַד שִׁיעִתָּה נִשְׁמַתוּ בְּאֶחָד יֵצֵתָה ב'ק"ו וְאִמְרָה אֲשֶׁרִיךְ ר"ע שִׁיעִצָּה נִשְׁמַתְךָ בְּאֶחָד אִמְרוּ מִלֵּאכִי הִשְׁרַת לִפְנֵי הַקַּב"ה זֶה תוֹרָה וְזוֹ שְׂכָרָה (תְּהִלִּים יז, יד) מִמֵּתִים יֵדךְ ו"י מִמֵּתִים וְגו' אִמֵּר לְהֵם חֲלָקִים בְּחַיִּים יֵצֵתָה בֵּת קוֹל וְאִמְרָה אֲשֶׁרִיךְ ר"ע שִׁיעִצָּה מְזוּמָן לְחַיִּי הָעוֹה"ב

ברכות
סא:ב

פַּעַם אַחַת גִּזְרָה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁלֹּא יֵעֲסָקוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹרָה בֵּא פְּפוּס בֵּן יְהוּדָה וּמִצְאוּ לְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהִיָּה מִקְהִיל קְהֵלוֹת בְּרַבִּים וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה אִמֵּר לִיה עֲקִיבָא אִי אֲתָה מִתִּירָא מִפְּנֵי מַלְכוּת אִמֵּר לוֹ אֲמַשׁוּל לְךָ מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה לְשׁוֹעַל שֶׁהִיָּה מֵהַלֵּךְ עַל גַּב הַנְּהַר וְרָאָה דְּגִים שֶׁהָיוּ מִתְקַבְּצִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם אִמֵּר לְהֵם מִפְּנֵי מָה אֲתָם בּוֹרְחִים אִמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי רִשְׁתוֹת שֶׁמִּבִּיאִין עֲלֵינוּ בְּנֵי אָדָם אִמֵּר לְהֵם רְצוֹנְכֶם שֶׁתְּעַלּוּ לִיבְשָׁה וְנִדְוֵר אֲנִי וְאֲתָם כְּשֶׁם שְׁדָרוּ אֲבוֹתַי עִם אֲבוֹתֵיכֶם אִמְרוּ לוֹ אֲתָה הוּא שְׁאוּמְרִים עֲלֵיךְ פִּקְח שְׂבַחִיוֹת לֹא פִקְח אֲתָה אֲלָא טַפְשָׁא אֲתָה וּמָה בְּמִקְוֵם חִיתוֹתָנוּ אֲנִי מִתִּירָאִין בְּמִקְוֵם מִיתְּתָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה אִף אֲנַחְנוּ עִכְשָׁיו שְׁאֲנוּ יוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה שְׂכַתוּב בָּהּ (דְּבָרִים ל, כ) כִּי הוּא חֵיִךְ וְאוֹרְךְ יִמִּיךְ כִּךְ אִם אֲנִי הוֹלְכִים וּמִבְּטָלִים מִמְּנָה עֹאכ"ו אִמְרוּ לֹא הָיוּ יְמֵים מוֹעֵטִים עַד שֶׁתְּפַסּוּהוּ לְר"ע וְחַבְשׁוּהוּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים וְתִפְסוּ לְפָפוּס בֵּן יְהוּדָה וְחַבְשׁוּהוּ אֲצִלוּ אִמֵּר לוֹ פְּפוּס מִי הִבִּיאֵךְ לְכֵאֵן אִמֵּר לִיה אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁנִּתְפַּסְתָּ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹי לוֹ לְפָפוּס שֶׁנִּתְפַּסַּע עַל דְּבָרִים בְּטָלִים

ברכות
סא:ב

לֹא הָא מְנִי רַבִּי עֲקִיבָא הִיא דְּאִמֵּר **עֵשָׂה שְׁבִתָךְ** חוֹל וְאֵל תִּצְטָרֵךְ לְבִרְיוֹת

שבת
קיח:א

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי עֲקִיבָא שְׁלִיקַט אֲתָרוּג בְּאֶחָד בְּשַׁבָּט וְנָהַג בּוּ ב' עֵישׁוּרִין אֶחָד כְּדַבְרֵי ב"ש וְאֶחָד כְּדַבְרֵי ב"ה ר' עֲקִיבָא גְמַרְיָה אִיסְתַּפִּיק לִיה וְלֹא יָדַע אִי בֵּית הַלֵּל בְּחַד בְּשַׁבָּט אִמְרוּ אִי בְּחַמִּיסֵר בְּשַׁבָּט אִמְרוּ וְעַבְד הַכָּא לְחוּמְרָא וְהַכָּא לְחוּמְרָא

עירובין
זא:ז

מַעֲשֵׂה בְּר"ע שֶׁהִיָּה חֲבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִין וְהִיָּה ר' יְהוֹשֻׁעַ הַגֵּרְסִי מִשְׁרַתוֹ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם הָיוּ מְכַנְּסִין לוֹ מִיָּם בְּמַדָּה יוֹם אֶחָד מִצְאוּ שׁוֹמֵר בֵּית הָאֲסוּרִין אִמֵּר לוֹ הַיּוֹם מִימֵךְ מְרוּבִין שְׁמָא לְחַתוֹר בֵּית הָאֲסוּרִין אֲתָה צְרִיךְ שְׁפַךְ חֲצִיִּין וְנִתְּנָן לוֹ חֲצִיִּין כְּשֶׁבָא אֲצִל ר"ע אִמֵּר לוֹ יְהוֹשֻׁעַ אִין אֲתָה יוֹדַע שְׁזַקֵּן אֲנִי וְחַיִּי תְלוּיִין בְּחֵיִךְ סַח לוֹ כֹּל אוֹתוֹ הַמְּאוֹרַע אִמֵּר לוֹ תֵּן לִי מִיָּם שְׁאוּטוֹל יָדִי אִמֵּר לוֹ לְשִׁתּוֹת אִין מְגִיעִין לִיטוֹל יָדִיךְ מְגִיעִין אִמֵּר לוֹ מָה אַעֲשֵׂה שְׁחִיבִים עֲלֵיהֶן מִיתָה מוֹטֵב אֲמוֹת מִיתָת עֲצָמֵי וְלֹא אַעֲבוֹר עַל דַּעַת חֲבִירֵי אִמְרוּ לֹא טַעַם כְּלוּם עַד שֶׁהִבִּיאַ לֹא מִיָּם וְנִטְל יָדִיו כְּשֶׁשְׁמַעוּ חֲכָמִים בְּדַבְרֵי אִמְרוּ מָה בְּזַקְנוֹתוֹ כִּךְ בִּילְדוֹתוֹ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה וּמָה בְּבֵית הָאֲסוּרִין כִּךְ שֶׁלֹּא בְּבֵית הָאֲסוּרִין עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה

עירובין
כא:ב

תְּנִיא אִמֵּר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשֶׁהִיָּתִי עִם הָאֲרִץ אִמְרֵתִי **מִי יֵתֵן** לִי תִּלְמִיד חָכֵם וְאֲנִשְׁכְּנוּ כַּחֲמוֹר אִמְרוּ לוֹ תִּלְמִידוֹ רַבִּי אִמְרוּ כְּכֹל אִמֵּר לְהֵן זֶה נוֹשֵׁךְ וְשׁוֹבֵר עֲצָם זֶה נוֹשֵׁךְ וְאִינוּ שׁוֹבֵר עֲצָם

פסחים
מט:ב

חֲמִשָּׁה דְּבָרִים צוּה ר"ע אֲתָ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן יוֹחִי כְּשֶׁהִיָּה חֲבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִין אִמֵּר לוֹ רַבִּי לְמַדְנִי תוֹרָה אִמֵּר אִינִי מְלַמֵּדךְ אִמֵּר לוֹ אִם אִין אֲתָה מְלַמְדִּנִי אֲנִי אוֹמֵר לְיוֹחִי אֲבָא וּמוֹסְרֵךְ לְמַלְכוּת אִמֵּר לוֹ בְּנֵי יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהַעֲגַל רֹצֵה לִינֵק פְּרָה רֹצֵה לְהַנִּיק אִמֵּר לוֹ וְמִי בְּסַכְנָה וְהֵלֵא עֲגַל בְּסַכְנָה אִמֵּר לוֹ אִם בְּקִשְׁתָּ לִיחֲנֵךְ הִיתְלָה בְּאֵילָן גְּדוֹל וְכִשְׁאֲתָה מְלַמֵּד אֲתָ בְּנֵךְ לְמַדְהוּ בְּסַפֵּר מוֹגָה

פסחים
קיב:א

חֲמִשָּׁה דְּבָרִים צוּה ר"ע אֲתָ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן יוֹחִי כְּשֶׁהִיָּה חֲבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִין אִמֵּר לוֹ רַבִּי לְמַדְנִי תוֹרָה אִמֵּר אִינִי מְלַמֵּדךְ אִמֵּר לוֹ אִם אִין אֲתָה מְלַמְדִּנִי אֲנִי אוֹמֵר לְיוֹחִי אֲבָא וּמוֹסְרֵךְ לְמַלְכוּת אִמֵּר לוֹ בְּנֵי **יוֹתֵר מִמָּה** שֶׁהַעֲגַל רֹצֵה לִינֵק פְּרָה רֹצֵה לְהַנִּיק

פסחים
קיב:א

סוּכָה לו:ב **מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי עֲקִיבָא** שְׂבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְאֲתָרוּגוּ עַל כְּתָפוֹ אִמֵּר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה מִשָּׁם רְאִיָּה אִף הֵם אִמְרוּ לוֹ אִין זֶה הַדֵּר

ר"ע אוֹמֵר **כֹּל הָעוֹשָׂה מְלֹאכָה** בְּתִשְׁעָה בָּאֵב אִינוּ רְוָאָה סִימָן בְּרַכָּה לְעוֹלָם

תענית ל:ב

התנא רבי עקיבא (רבי עקיבא בן יוסף) 25 אמרות ואגדות

מגילה כח:א	<p>שאל ר"ע את רבי נחוניא הגדול (אמר לו) במה הארכת ימים אתו גוויזי וקא מחו ליה סליק יתיב ארישא דדיקלא א"ל רבי אם נאמר (במדבר כח, ד) כבש למה נאמר אחד אמר להו צורבא מדרבנן הוא שבקוהו א"ל אחד מיוחד שבעדרו א"ל מימי לא קבלתי מתנות ולא עמדתי על מדותי וותרן בממוני הייתי לא קבלתי מתנות כי הא דר' אלעזר כי הו משדרי ליה מתנות מבי נשיאה לא הוה שקיל כי הוה מזמני ליה לא הוה אזיל אמר להו לא ניחא לכו דאחיה דכתיב (משלי טו, כז) שונא מתנות יחיה</p>
מועד קטן כא:ב	<p>מעשה ומתו בניו של ר"ע נכנסו כל ישראל והספידום הספד גדול בשעת פטירתן עמד ר"ע על ספסל גדול ואמר אחינו בית ישראל שמעו אפי' שני בני חתנים מנוחם הוא בשביל כבוד שעשיתם ואם בשביל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא בשוק אלא כך אמרתם (תהלים לו, לא) תורת אלהיו בלבו וכ"ש ששכרם כפול לכו לבתיכם לשלום</p>
יבמות טו:א	<p>מעשה בר' עקיבא שליטת אתרוג באחד בשבט ונהג בו ב' עשורין אחד כדברי ב"ש ואחד כדברי ב"ה ש"מ עשו ר' עקיבא גמריה אסתפק ליה ולא ידע אי ב"ה באחד בשבט אמור או בט"ו בשבט אמור</p>
יבמות טז:א	<p>א"ל ומי הוא עקיבא בן יוסף א"ל אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו שב בני שב כמותך ירבו בישראל התחילו מסבבים אותו בהלכות עד שהגיעו לצרת הבת אמרו ליה צרת הבת מהו אמר להן מחלוקת בית שמאי ובית הלל כדברי מי אמר להן הלכה כבית הלל אמרו ליה והלא משמך אמרו הלכה כבית שמאי אמר להם דוסא שמעתם או בן הרכינס שמעתם אמרו ליה חיי רבי סתם שמענו אמר להם אח קטן יש לי בכור שטן הוא ויונתן שמו והוא מתלמידי שמאי והזהרו שלא יקפח אתכם בהלכות לפי שיש עמו שלש מאות תשובות בצרת הבת שהיא מותרת אבל מעיד אני עלי שמים וארץ שעל מדוכה זו ישב חגי הנביא ואמר שלשה דברים צרת הבת אסורה עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית ומקבלים גרים מן הקרדוין ומן התרמודים</p>
יבמות טז:א	<p>תנא כשנכנסו נכנסו בפתח אחד כשיצאו יצאו בשלשה פתחים פגע בו בר"ע אקשי ליה ואוקמיה אמר לו אתה הוא עקיבא ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו אשריך שזכית לשם ועדיין לא הגעת לרועי בקר אמר לו רבי עקיבא ואפילו לרועי צאן עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית דאמר מר הרבה כרכים כבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל וקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא והניחום כדי שיסמכו עליהן עניים בשביעית ומקבלים גרים מן הקרדוין והתרמודים</p>
יבמות טז:ב	<p>שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה</p>
יבמות קכא:א	<p>א"ר עקיבא פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שמטרפת בים והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה ומנו רבי מאיר כשעליתי למדינת קפוטקיא בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמר לי גל טרדני לחברו וחברו לחברו עד שהקיאני ליבשה אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף אשתו מותרת מים שאין להם סוף אשתו אסורה</p>
יבמות קכב:א	<p>אמר רבי עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעבר השנה מצאתי נחמיה איש בית דלי אמר לי שמעתי שאין משיאין את האשה בארץ ישראל על פי עד אחד אלא יהודה בן בבא ונומיתי לו כן הדברים אמר לי אמור להם משמי אתם יודעים שהמדינה משובשת בגייסות מקובלני מר"ג הזקן שמשיאין את האשה על פי עד אחד וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ג שמח לדברי ואמר מצאנו חבר לרבי יהודה בן בבא מתוך הדבר נזכר ר"ג שנהרגו הרוגים בתל ארזא והשיא ר"ג נשותיהן על פי עד אחד</p>

התנא רבי עקיבא (רבי עקיבא בן יוסף) 25 אמרות ואגדות

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בצינעה ושדרתיה שמע אבוה אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה להווא סבא דקאמר לה עד כמה מדברת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני אמר ברשות קא עבידנא הדר אזיל וייתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב כי אתא אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי שמעיה דביתהו הות קא נפקא לאפיה אמרו לה שיבבתא שאילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו **(משלי יב, ז)** יודע צדיק נפש בהמתו כי מטיא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה הו קא מדחפי לה שמעיה אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה הווא שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי אתא לגביה א"ל אדעתא דגברא רבה מי נדרת א"ל אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת אמר ליה אנא הווא נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה ויהיב ליה פלגא ממוניה

כתובות
סב:ב

מעשה בתלמיד אחד מתלמידי ר' עקיבא שחלה לא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס ר' עקיבא לבקרו ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה א"ל רבי החייתני יצא ר' עקיבא ודרש כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים כי אתא רב דימי אמר כל המבקר את החולה גורם לו שיחיה וכל שאינו מבקר את החולה גורם לו שימות

נדרים מ:א

ר' עקיבא איתקדשת ליה ברתיה (דבר) דכלבא שבוע שמע (בר) כלבא שבוע אדרה הנאה מכל נכסיה אזלא ואיתנסיבה ליה בסיתוא הוה גנו בי תיבנא הוה קא מנקיט ליה תיבנא מן מזייה אמר לה אי הוואי לי רמינא ליך ירושלים דדהבא אתא אליהו אידמי להון כאנשא וקא קרי אבבא אמר להו הבו לי פורתא דתיבנא דילדת אתתי ולית לי מידעם לאגונה אמר לה ר' עקיבא לאנתתיה חזי גברא דאפילו תיבנא לא אית ליה אמרה ליה זיל הוי בי רב אזל תרתי סרי שנין קמי דר' אליעזר ור' יהושע למישלם תרתי סרי שנין קא אתא לביתיה שמע מן אחורי ביתיה דקאמר לה חד רשע לדביתהו שפיר עביד ליך אבוך חדא דלא דמי ליך ועוד [שבקן] ארמלות חיות כולהון שנין אמרה ליה אי צאית לדילי ליהוי תרתי סרי שנין אחרנייתא אמר הוואיל ויהבת לי רשותא איהדר לאחורי הדר אזל הוה תרתי סרי שנין אחרנייתא אתא בעשרין וארבעה אלפין זוגי תלמידי נפוק כולי עלמא לאפיה ואף היא קמת למיפק לאפיה אמר לה הווא רשיעא ואת להיכא אמרה ליה **(משלי יב, ז)** יודע צדיק נפש בהמתו אתת לאיתחזווי ליה קא מדחן לה רבנן אמר להון הניחו לה **שלי ושלכם** שלה הווא

נדרים נ:א

ומעשה באחד שנדר מאשתו הנאה והיתה כתובתה ת' דינרים ובא לפני ר"ע וחייבו ליתן לה כתובתה אמר לו רבי ח' מאות דינרין הניח אבא נטל אחי ד' מאות ואני ד' מאות לא דיה שתטול היא מאתים ואני מאתים א"ל ר"ע אפי' אתה מוכר שער ראשך אתה נותן לה כתובתה אמר לו אילו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר והתירה רבי עקיבא

נדרים
סה:ב

סוטה יז:א דריש ר"ע איש ואשה **זכו שכינה ביניהן** לא זכו אש אוכלתן

כשהייתי למד תורה אצל ר"ע הייתי מטיל קנקנתום לתוך הדיו ולא אמר לי דבר כשבאתי אצל ר' ישמעאל א"ל בני מה מלאכתך אמרתי לו לבלר אני אמר לי בני הוי זהיר שמלאכתך מלאכת שמים היא שמא תחסיר אות אחת או תתיר אות אחת נמצאת אתה מחריב את כל העולם כלו אמרתי לו דבר אחד יש לי שאני מטיל לתוך הדיו וקנקנתום שמו אמר לי וכי מטילין קנקנתום לתוך הדיו התורה אמרה ומחה כתב שיוכל למחות

סוטה כ:א